

Věta

Slovní vyjádření myšlenky, situace nebo názoru.

Dělení vět:

- **podle postoje mluvčího**
 - oznamovací – informační, za větou je .
 - tázací – zjišťovací(ano-ne), doplňovací, rozvažovací, řečnické, za větou je vždy ?
 - rozkazovací – požadavek, za větou píšeme . nebo !
 - práci – přání, ať, necht', kéž, za větou píšeme ! nebo .
- **podle formálního složení – použité jazykové prostředky**
 - jednoduchá
 - holá – je tvořena pouze základní skladební dvojicí - podmětem+přísudkem
 - rozvitá – je tvořena i rozvíjejícími větnými členy – předmět, přívlastek, příslovečné určení, doplněk
 - souvětí – spojení několika jednoduchých vět

Stavba věty jednoduché

Věta se skládá z větných členů a každý z těchto větných členů plní ve větě nezastupitelnou funkci:

Silná vichřice vyvrátila včera starý ořešák na konci zahrady.

- **Základní větné členy** – základ věty – základní skladební dvojice
 - Podmět – **kdo, co?** - substantivum 1. pád **vichřice**
 - Přísudek – **co dělá** – verbum **vyvrátila**
- **Rozvíjející větné členy** – rozvíjí základní větné členy nebo sebe navzájem
 - přívlastek – rozvíjí nejčastěji podmět nebo předmět – **jaký?** - adjektivum
 - shodný – leží před jménem, shoduje se s ním v rodě, čísle a pádě **silná, starý**
 - neshodný – leží za jménem, neshoduje se ... **zahrady**
 - těsný – nelze vypustit z věty, změnil by se význam **zahrady**
 - volný – lze vypustit, význam se nezmění
 - předmět – rozvíjí přísudek(sloveso) – **jiná pádová otázka** **ořešák**
 - příslovečné určení - rozvíjí přísudek(sloveso) – **jiná než pádová otázka** -
 - místa – kde, kam
 - času – kdy **včera**
 - způsobu - jak
 - příčiny – proč
 - doplněk – rozvíjí podmět a přísudek současně – na konci věty

Větné členy mohou být

- holé
- rozvité – další větné členy dodávají další informace o tomto členu **na konci zahrady**
- několikanásobné – výčet více členů jednoho druhu **ořešák, jabloň, hrušeň**